

AFS 60 ÅRS JUBILÆUM I KØBENHAVN
Lørdag den 28. oktober 2017 – I GLASSALEN PÅ NATIONALMUSEET
Oplæg v/Else Johansen Schultz

I et oplæg på 10 minutter at kunne sammenholde indtryk af mine ekstreme oplevelser som udvekslingsstudent gennem AFS i USA i 1956/57 gør, at jeg primært vil fokusere på forskellen mellem udveksling for 60 år siden til i dag, hvor unge mennesker er rejsevante og vant til at opleve Verden fra en tidlig alder og med fly hurtigt komme hvorhen, de vil.

*MEN I 1956 EN SENSATION I BOGENSE DET VAR
AT TO 16/17 ÅRIGE PIGER GENNEM AFS PÅ 1 ÅRS UDVEKSLING TIL USA TA'R*

Og med det som udgangspunkt har jeg fokus på, hvor PRIVILEGEREDE vi var ved at være nogle af de første, der blev sendt ud som repræsentanter for AFS, som just var startet i Danmark året før. Jeg har derfor sideløbende samlet nogle notater OG FOTOS, som er sendt rundt, hvor I kan få et indtryk af den opmærksomhed vi fik, ikke mindst i den lokale presse såvel i Bogense som i USA for mit vedkommende i LANESBORO, MINNESOTA (en lille by på ca. 1000 indbyggere)

REJSEN TIL USA

Planen var, at vi ca. 35 danske AFS'ere skulle sejle fra Bremerhaven til New York efter at være startet med bus fra Odense den 5. august 1956. Vi kom i stedet af sted fra Cuxhaven i en plimsoller AROSA KULM, som skulle males på overfarten for at få lov til indsejling i New Yorks havn. Udvekslingsstudenter fra andre lande mødtes vi med om bord - i alt ca. 600 unge mennesker, som hurtigt fandt sammen med diverse gøremål incl. sprogundervisning og foredrag samt indøvning af sange fra de forskellige lande, så kontakten var hurtig i orden. Morgenmad for første hold kl. 7.30 og var man ikke nået frem, var der ikke noget at få. Det var der mange, der ikke tog notits af, da vejret - efter de første dages sejlads i flot vejr - afløstes af blæst og søgang, så færre og færre dukkede op til måltiderne p.g.a. søsyge, så alle var glade, da FRIHEDSGUDINDEN kom til syne den 18. august altså 13 dage efter, at vi havde forladt Bogense. En overnatning i New York, hvor vi nåede at se EMPIRE STATE BUILDING samt RADIO CITY, inden vi næste dag skiltes fra hinanden for i store GREYHOUND BUSSER at drage videre - jeg for mit vedkommende til Rochester i Minnesota, hvor vore værtsfamilier spændt ventede på os. I Chicago skiftede vi bus efter at have kørt hele natten med flotte afvekslende natur landskaber gennem Pennsylvania, New Jersey, Ohio, Indiana og Wisconsin langs Michigansøen og ved

[Skriv her]

MISSISSIPPIFLODEN passerede grænsen til Minnesota ved La Crosse (som jeg vender tilbage til senere) og helt udasede nåede Rochester. Fik lidt at drikke undervejs og hamburgers som bestod af TO STYKKER FRANSKBRØD MED EN BØF IMELLEEM !!! har jeg skrevet i mine notater, som vi jo ikke kendte til i Danmark på det tidspunkt.

Min amerikanske Mom and Dad, som jeg hurtigt kaldte dem, mødte mig i Rochester, hvor jeg blev Hjertelig modtaget og kemierne passede sammen fra DAG 1. Det gjaldt også mine tre amerikanske søskende, som jeg fortsat har kontakt med og gensidige besøg såvel af dem her i Danmark som min mand og jeg i USA til hhv. 45 og 50 års klassejubilæer samt jeg selv til 100 års skolejubilæum for LANESBORO HIGHSCHOOL i 1991 og mine to søstre her på hhv. sølv - og guldbryllupsrejse.

SELVE OPHOLDET

Fra første dag blev jeg 100 % optaget som datter i familien, hvor faderen var, hvad man kaldte BEGRAVELSESDIREKTØR, hvilket vi nok gensidigt er valgt ud fra, at mine forældre var graverpar i Bogense. MEN – EN FORSKRÆKKELSE fik jeg, da jeg kom ned den første morgen, da en afdød person lå PÅ LIT DE PARADE i stuen og familien var utrolig kede af, at de ikke havde fået fortalt mig om den amerikanske skik, som jeg dog snart vænnede mig til.

Sproget kom også hurtigt efter et par sjove start vanskeligheder, da jeg første morgen blev spurgt DO YOU WANT A TOAST og jeg uforstående kikkede på dem, indtil de spurgte på en anden måde: DO YOU WANT A PIECE OF BREAD, TOASTED, hvortil jeg fluks svarede JA.

Grammofon på mit værelse med HARRY BELLAONTE PLADER samt TV, hvor ELVIS tonede frem på skærmen i fuld udrustning og vigør med NOTHING BUT A HOUND DOG.

Hurtigt efter start på LANESBORO HIGHSCHOOL, hvor jeg også fluks blev accepteret, blev jeg involveret i arrangementer som: Studenterråd, Skolekor og Skolekomedie, så jeg på den måde hurtigt kom i kontakt med alle elever. Uden for skoletiden var min familie også engageret i kirkelige aktiviteter med utallige gøremål for unge mennesker.

Amerikanerne dannede klubber, så snart et par personer med fælles interesser mødtes, så jeg blev hurtigt efterspurgt til at holde foredrag om Danmark, og jeg lagde ud med at forklare, at Danmark var et selvstændigt land og ikke hovedstaden i Norge eller Sverige, hvor mange indbyggere i Minnesota stammede fra. Senere skulle jeg også skrive en stil om Danmark på 2000 ord og hver uge en artikel til den lokale LANESBORO AVIS og frivilligt artikler til BOGENSE AVIS, så lokalbefolkningen også herhjemme kunne følge med.

Også i bylivet kom jeg hurtig i kontakt med befolkningen, da byen med sine under 1000 indbyggere Hurtigt ønskede at komme i snak med hende udvekslingsstudenten, da jeg var den første i byen.

Den lokale barber, som senere oprettede Lanesboro Museum stammede fra Norge og kaldte tit på mig for at se, om han kunne kommunikere med mig på norsk. Inden jeg skulle rejse hjem, havde han syet en lille nålepude til mig, som jeg har endnu, så han var sikker på, at jeg kunne huske ham. Senere blev foto af min klasse ophængt på museet, så jeg kan som Lise Nørgaard sige, at kommer man på museum, så kan man ikke opnå noget højere!!!!

[Skriv her]

Skoleudflugt og familietur til Chicago samt ikke mindst møde i MINNEAPOLIS med andre AFS'ERE, fra nærområdet arrangeret af AMERICAN FIELD SERVICE. Inden selve mødet havde vi en ekstrem oplevelse i Verdens Dengang Nyeste Biograf, CINERAMA, hvor vi så filmen SEVEN WONDERS OF THE WORLD

Med tre lærere, som om vi sad i en flyvemaskine med vidt udsyn overalt, hvilket vi IKKE kendte herhjemme på det tidspunkt. Selve mødet blev indledt ved **THE BOSS FOR AFS - MR. GALATTI**, som havde været stifter af AFS, hvorefter snakken gik om alle vore oplevelser og som afslutning fest på Minnesotas nyeste skole med rock and roll hele natten. Vi deltog dog også næste dag i diskussioner omkring bl.a. negerproblemet, som vi godt måtte kalde det på det tidspunkt og andre emner inden afslutning på en fantastisk weekend.

Tilbage i Lanesboro samledes vi ofte nogle piger til pyjamas- parties specielt omkring valgaftener med Heppen på Eisenhower til præsident, men Årets højdepunkt for mig, var da jeg af Lanesboro Highschools elever blev udnævnt til HOMECOMING QUEEN, som igen blev fulgt op i den lokale presse med alle den festivitas, der fulgte med.

Og skulle jeg beskrive mine oplevelser yderligere, måtte jeg have flere timer, så jeg går direkte til afskeden fra LA CROSS på grænsen til Wisconsin, hvor jeg grædende tog afsked med min nye familie. Ved besøg i Lanesboro til skolens 100 års jubilæum i 1991 kom følelserne op i mig, så jeg skrev et digt ned, da vi passerede LA CROSSE, som jeg fremsagde til jubilæet, som nogen af jer har hørt før ved 50-års jubilæet for AFS i København 2007, men som jeg vil gentage afhængig af tiden.

HJEMREJSE

I La Crosse mødtes vi med 31 AFS'ere fra 15 andre lande for i Greyhound busser, som firmaet sponserede at drage på en 3 ugers rundtur til Texas, Kansas, Illinois, Tennessee, North Carolina m.fl. og til sidst Washington DC med THE WHITE HOUSE og næsten rørte ved EISENHOWER og endestation i New York den 20. Juli. Fantastiske oplevelser såvel naturmæssigt som med alle de forskellige kulturer og skikke, vi fik indblik i undervejs, ligesom folk, hvor vi gjorde stop kunne læse om os i artikler i aviserne, inden vi efter flere dage med rundvisning i New York sammen med 600 gik ombord på en denne gang LUXUSLINER i modsætning til 10 dage om bord på AROSA KULM på overfarten forrige år på hjemturen nu kun 6 dage med svømmebassiner m.m. Igen stort bl.a. med at høre om de mange store oplevelser, som det for alle havde været med opholdet i USA, som jeg ikke kan beskrive på kort tid.

Vi lagde til i Rotterdam den 3. august, hvortil vore danske familier var kommet i bus for at tage i mod os og gensynsglæden var på trods af savnet af USA stort. Jeg fik en ekstrem afslutning allerede om bord på skibet, da jeg af flere blev kaldt til rælingen, da de kunne se tre personer på kajen med et stort skilt med VELKOMMEN ELSE og minsandten om ikke, det var min mor, morbror og moster, der som de eneste stod med den helt specielle velkomsthilsen til mig.

Farvel til de udenlandske AFS'ere og En nats overnatning med familien i Rotterdam, hvor min 4 år yngre søster, som nu var teenager og jeg vist snakkede hele natten, inden hjemturen til Danmark næste dag og gribende afsked med de øvrige danske AFS'ere.

[Skriv her]

Vi måtte tilbage til hverdagen igen incl. hyggetimer og snak med gamle kammerater, og pyjamasparties fik jeg indført med spisning af nypoppede popcorn, som de efft. har fortalt mig, at jeg havde hjembragt, da vi ikke kendte dem herhjemme dengang. Og ikke mindst!! På det tidspunkt var TEXAS GULE ROSE populær på jukeboxen til de ugentlige baller, hvor kammeraterne fik teksten lavet om til: HALLO KÆRE GAMLE DANMARK, ELSE GRAVERS COMNING BACK. Som jeg naturligvis blev glad for at høre.

AFSLUTNING:

Jeg blev efft. hurtig engageret i AFS-arbejdet herhjemme, som just var startet på Fyn bl.a. med kontakter og interviews med kommende studenter samt møder rundt omkring, hvilket var til gensidig glæde, mener jeg, indtil job kaldte, og jeg forlod Bogense inden længe

HVAD HAR OPHOLDET GENNEM AFS GIVET SÅVEL MIG SOM MIN VÆRTSFAMILIE OG AFS

Opholdet i USA har givet mig styrke og tro på, at man ikke skal være i tvivl, hvis man har sat sig nogle mål, men klø på for at nå dem, og ligeså, at alle uanset nationalitet og evner skal have chancen i livet og som i dag, hvor jeg arbejder i flere forskellige regier som frivillig, gøre en indsats. Samtidig åbne ens familie op for gensidig udveksling af unge fra hele Verden, hvor min familie har haft en ung pige fra Grønland boende et år, barnebarn af min værtsfamilie i 3 mdr., en ung pige fra USA tre måneder og flere til enkelte overnatninger gennem forskellige organisationer. Har også i perioder fungeret som støtteperson for studerende i Odder gennem AFS fra bl.a. Chile og Brasilien. Hvad AFS så har fået ud af mit studieophold i USA har jeg forespurgt min amerikanske søster, som giver utryk for, at jeg som den første AFS-student i Lanesboro var det, der gjorde, at hun blev engageret og i mange år var PRESIDENT FOR AFS I OMRÅDET I MINNESOTA OMKRING LANESBORO. Og senere efter flytning til Wenatchee i staten Washington fra 1973-1983 varetog interesserne der som DIREKTØR FOR AFS med at lokalisere familier til at modtage nye studenter fra mange lande og slutter med følgende ros til AFS

BRAVO TO AFS AND THE FINE PROGRAM THAT THEY HAVE MADE WORK AROUND THE GLOBE FOR SO MANY YEARS STARTET IN 1947 AS A MEANS TO END WAR FOREVER WITH 100.000 VOLUNTERES IN MORE THAN 50 COUNTRIES

Og - såfremt der er tid vil - jeg afslutte med et redigeret digt, som jeg lavede, da minderne overstrømmede mig i 1991, på vej til min skoles 100 års skolejubilæum i Lanesboro, da jeg passerede LA CROSSE, hvor jeg grædende i 1957 havde sagt

[Skriv her]

FARVEL TIL MIN AMERIKANSKE FAMILIE, såvel som de har gjort i dag ved at lave dette oplæg ved gennemlæsning af referater fra aviser, som min mor har haft gemt.

BACK IN LANESBORO A FUNNY FEELING
AM I AWAKE OR AM I DREAMING
BACK IN 1956 I CAME AS A TEEN
AND A LOT OF THINGS HAS HAPPENED IN BETWEEN
SINCE YOU KIDS CHOSE ME TO YOUR HOMECOMING QUEEN.
THE VISIT IN 1991 AND TODAY BRINGS MEMORIES BACK
AND I CAN TELL YOU THEY ARE NOT SAD

THE SAME WITH THIS MEETING TODAY
TO CELEBRATE 60 YEARS ANNIVERSARY AND CONGRATULATION TO SAY
HOPING THE PROGRAM ONLY OF HAPPINESS CAN GIVE TEARS
SO THANKS TO AFS WITH HOPE OF CONTINUING SUCCES STILL MANY YEARS.

Else Johansen Schultz årgang 1956/57